

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. (8 5) 203 4407,

faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-

Nr. (1.20-05E)3-

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMAS

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. 553 „Dėl elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų kainos dalinio kompensavimo, skirto elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitinių vartotojų išlaidoms už suvartotą elektros energiją ir (ar) suvartotas gamtines dujas sumažinti, taikymo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas patikslintas po 2023 m. vasario 14 d. ministerijų atstovų tarpinstitucinio pasitarimo (įvertintos ir darbo tvarka suderintos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės darbo tvarka pateiktos pastabos dėl Nutarimo projekto).

Nutarimo projektu siūlomos pagrindinės nuostatos:

1. Detalizuoti daliniam elektros energijos kainų kompensavimui skirtų lėšų apskaičiavimo tvarką. Siūloma nustatyti, kad elektros energijos tiekimo kainos, susijusios su elektros energijos įsigijimo sąnaudomis, dalies kompensavimo dydis tiekėjui apskaičiuojamas kaip faktinės ataskaitinio mėnesio (garantinio elektros energijos tiekėjo kaip faktinės praėjusio ataskaitinio mėnesio) elektros energijos įsigijimo kainos, įskaitant elektros energijos biržos mokesčius, disbalanso elektros energijos rinkoje sąnaudas, elektros energijos rinkos išvestinių finansinių priemonių naudojimo rezultata, kitų tiekėjo dedamųjų su PVM, reguliuojamų elektros energijos kainos dedamųjų su PVM suma, ir minimalios 1 kWh elektros energijos kainos ribos, žemiau kurios dalinis kompensavimas netaikomas, skirtumas.

Atkreiptinas dėmesys, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo nuostatomis, nepriklausomai nuo to, kad nepriklausomiems elektros energijos tiekėjams kompensacijų lėšos bus apskaičiuojamos pagal jų faktinę elektros energijos įsigijimo kainą, tačiau vartotojams jų elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje numatytam tarifui mažinti bus taikomas Nutarime įtvirtintas kompensavimo dydis, t. y. iki 28,5 ct/kWh su PVM, bet ne žemiau nei 28 ct/kWh su PVM nustatyta kainos riba. Pažymime, kad Energetikos įstatymo 19² straipsnio 10 dalyje nustatyta, kad elektros energijos tiekėjams yra draudžiama siekti dalinį kompensavimą panaudoti savo pelnui didinti, pastoviosioms sąnaudoms padengti ar kitokiai ekonominei naudai įgyti, kurios jie negautų įprastomis rinkos sąlygomis, bei sumažinti dalinio kompensavimo taikymo elektros energijos buitiniams vartotojui suteikiamą naudą.

2. Detalizuoti elektros energijos tiekėjų teikiamoje praėjusio kalendorinio mėnesio elektros energijos kainos daliniam kompensavimui skirtų lėšų gavimo deklaracijoje teikiamus duomenis dalinio kompensavimo lėšų mokėjimo administratoriui (toliau – administratorius).

Atkreiptinas dėmesys, kad Energetikos įstatymo 19² straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad suvartotos elektros energijos kainos dalies kompensavimo viena iš dalių yra elektros energijos tiekimo kainos, susijusios su elektros energijos įsigijimo sąnaudomis, dalies kompensavimas. Taigi, vadovaujantis galiojančiomis nuostatomis, elektros energijos tiekėjų daliniam kompensavimui

skirtos lėšos gali būti tik už patirtas faktines elektros energijos įsigijimo sąnaudas ir su jomis susijusias sąnaudas dalinio kompensavimo taikymo laikotarpiu, įskaitant elektros biržos dalyvio įmoką, disbalanso elektros energijos rinkoje sąnaudas, su elektros energijos rinkos išvestinių finansinių priemonių naudojimu susijusias sąnaudas bei taikytus dalinio kompensavimo dydžius elektros energijos buitiniams vartotojams. Atsižvelgiant į tai, kad siekiant įvertinti ar dalinis kompensavimas buvo panaudotas Energetikos įstatymo 19² straipsnio 2 dalies numatytiems tikslams, siūloma nustatyti, kad elektros energijos tiekėjai iki 2023 m. balandžio 25 d. privalo patikslinti informaciją apie daliniam kompensavimui skirtų lėšų tiekėjui už elektros energijos tiekimo kainos dalies kompensaciją už elektros energiją per 2023 m. sausio mėnesį sumą pateikiant Nutarimo projekte nustatytą deklaraciją.

Taip pat, siekiant teisinio aiškumo, ir atsižvelgiant į tai, kad elektros energijos tiekėjai duomenis apie dalies kompensavimo lėšas už 2023 m. vasario mėnesį suvartotą elektros energiją turės pateikti 2023 m. kovo 25 d., siūloma aiškiai įtvirtinti, kad teikiant šią informaciją, elektros energijos tiekėjai turės pateikti naujos formos deklaraciją.

3. Siūloma įtvirtinti ilgesnį deklaracijos pateikimo terminą ir nustatyti, kad deklaraciją tiekėjas pateikia administratoriui iki kiekvieno kalendorinio mėnesio, pradedant nuo antro dalinio kompensavimo taikymo laikotarpio kalendorinio mėnesio, 25 dienos. Elektros energijos tiekėjams elektros energijos įsigijimo sąnaudoms apskaičiuoti ir paskirstyti skirtingoms tiekėjų veikloms bus reikalinga papildoma informacija apie elektros energijos vartotojų elektros energijos suvartojimo duomenis, gaunamus iš elektros energijos skirstymo sistemos operatoriaus, prekybos biržos operatorių ir t. t. Papildoma informacija, reikalinga tinkamam duomenų apie elektros energijos įsigijimo sąnaudas deklaravimui pagal patikslintą deklaraciją, techniškai yra gaunama tik iki mėnesio 15 dienos, o kai kuri kita informacija gaunama apie 20 mėnesio dieną. Atitinkamai ši informacija ir duomenys turi būti susisteminti, priskiriant įsigijimo sąnaudas atitinkamiems tiekėjo elektros energijos vartotojams, todėl šiems ir kitiems veiksmams atlikti reikalingas papildomas laikas. Siekiant užtikrinti pateikiamų duomenų kokybę, reikia pakeisti tiekėjo administratoriui teikiamų deklaracijų pateikimo terminą.

4. Siūloma įtvirtinti nuostatas, kad visuomeniniam elektros energijos tiekėjui ir garantiniam elektros energijos tiekėjui būtų taikomas kitoks elektros energijos įsigijimo sąnaudų kompensavimo lėšų grąžinimo mechanizmas administratoriui. Kadangi visuomeninio tiekimo kaina yra tvirtinama Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – VERT), tad visuomeninis elektros energijos tiekėjas neturi teisės sumažinti visuomeninio tiekimo kainos elektros energijos vartotojui be VERT sprendimo, net ir esant žemesnėms elektros energijos įsigijimo sąnaudoms. Atkreiptinas dėmesys, kad patvirtintas visuomeninio tiekimo vidutinis tarifas 2023 m. I pusmečiui 55,535 ct/kWh su PVM (iki dalinio kompensavimo). Jame patvirtinta elektros energijos įsigijimo dalis 39,102 ct/kWh be PVM. Atsižvelgiant į galiojančią dalinio kompensavimo tvarką, visuomeninis elektros energijos tiekėjas privalo taikyti kompensacinius dydžius visa apimtimi, nes VERT paskelbtos kainos atitinka kompensavimo tvarkoje numatytas sąlygas. Nepriklausomai nuo to, ar visuomeniniam tiekėjui, bus sumokėtas jo elektros energijos vartotojams pritaikytas dalinis kompensavimas, ar ne (pagal siūlomą Nutarimo projektą dalinis kompensavimas visuomeninio tiekimo veiklai būtų nepritaikomas), reguliacinis viršpelnis visuomeniniam elektros energijos tiekėjui bus skaičiuojamas tarp 39,102 ct/kWh (VERT patvirtintos elektros energijos įsigijimo dalies) ir faktinių visuomeninio elektros energijos tiekėjo elektros energijos įsigijimo sąnaudų, neatsižvelgiant, kad kompensacijos nebūtų išmokamos.

Priėmus Nutarimo projektą nenumatoma neigiamų teisinio reguliavimo poveikio pasekmių. Numatomas teigiamas poveikis valstybės biudžeto lėšomis teikiamo dalinio kompensavimo, skirto elektros energijos buitinių vartotojų išlaidoms už suvartotą elektros energiją sumažinti, kontrolei ir valstybės biudžeto lėšų panaudojimo skaidrumui didinti.

Nutarimo projektas tiesiogiai neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų, nėra notifikuotinas Europos Komisijai.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo bei Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos¹ 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Išvadas dėl Nutarimo projekto pateikė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, VERT, „Elektrum Lietuva“, UAB, Enefit UAB, UAB „Ignitis“, AB „Energijos skirstymo operatorius“.

Konkurencijos taryba, Finansų ministerija, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, Valstybės kontrolė dėl Nutarimo projekto pastabų neturėjo. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija darbo tvarka informavo, kad pastabų dėl Nutarimo projekto neturi.

Pastabas dėl Nutarimo projekto pateikė Teisingumo ministerija, VERT, „Elektrum Lietuva“, UAB, Enefit UAB, AB „Energijos skirstymo operatorius“, UAB „Ignitis“. Nutarimo projektas patikslintas pagal pateiktas suinteresuotų institucijų pastabas.

Suinteresuotų institucijų pateiktos pastabos derintos darbo tvarka bei 2023 m. vasario 14 d. suorganizuotuose MS TEAMS susitikimuose su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, VERT ir nepriklausomais elektros energijos tiekėjais.

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateikta pastaba dėl administracinės naštos pokyčio ūkio subjektams ir sukeliamų arba teisės akto projektu galimų sukelti ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo suderinta darbo tvarka – ataskaita bus pateikta Ekonomikos ir inovacijų ministerijai ir su ja suderinta.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimo projektą parengė Energetikos ministerijos Energetikos konkurencingumo grupė (vadovas Karolis Švaikauskas, tel. +370 670 39 352, el. p. karolis.svaikauskas@enmin.lt, patarėja Aušra Grėbliūnaitė, tel. +370 602 46 290, el. p. ausra.grebliunaite@enmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 5 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 5 lapai.
3. Suinteresuotų institucijų pastabos, 40 lapų.

Energetikos ministras

Dainius Kreivys

¹ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“.

A. Grėbliūnaitė, tel. 8 602 46 290, el. p. ausra.grebliunaite@enmin.lt